

ANALYSE

Der er råd til bedre velfærd

Økonomaftalen for kommunerne fastholder de stramme økonomiske rammer. Men der er penge i samfundet til at give velfærden et ordentligt løft, fastslår økonomer.

★ BUDGET 2020

ur@arbejderen.dk

I dag arrangerer en række fagforeninger, sociale organisationer og andre demonstration på Københavns Rådhusplads i protest mod planerne om at spare 84 millioner kroner på socialområdet næste år. I mange år er socialområdet blevet udhulet. Demonstranterne kræver nu en genopretning.

Demonstrationen kommer i kølvandet på en lang række protester arrangeret af unge med handicap og deres pårørende.

Det er ikke kun på socialområdet, at Københavns Kommune planlægger nedskæringer. Det samme gælder børneområdet, ældreplejen og andre velfærdsområder. Samme situation ses i mange andre kommuner landet over. Der spares konstant på velfærden, og sådan har det været i årevis.

Den nye regering har lovet at vende den udvikling og sikre en genopretning af velfærden. I fredags blev der så lavet aftale om kommunernes økonomi næ-

ste år. Både regeringen og de ledende kommunalpolitikere erklærer, at aftalen sikrer et løft i velfærden.

“ Kommunerne mangler omkring 1,3 milliarder kroner næste år alene for at sikre samme serviceniveau som i dag.

Men spørgsmålet er, om den påstand holder til et virkelighedstjek.

NYE NEDSKÆRINGER

Landets 98 kommuner får 1,7 milliarder kroner ekstra til velfærd i 2020. Det er en halv milliard kroner mere, end kommunerne fik sidste år, og også mere end der er givet i en række år. Aftalen er altså reelt bedre end tidligere aftaler.

Men kommunerne har selv regnet ud,

at der er brug for mindst tre milliarder kroner ekstra alene for at kompensere for det stigende antal ældre, børn og mennesker med handicap eller psykisk sygdom samt den øgede indsats, som kommunerne skal sikre på sundhedsområdet.

Det vil altså sige, at kommunerne mangler omkring 1,3 milliarder kroner næste år alene for at sikre samme serviceniveau som i dag.

– Aftalen betyder, at landets kommuner skal ud i besparelser og omprioriteringer for at få økonomien til at hænge sammen i 2020, siger Per Clausen, der er Enhedslistens repræsentant i Kommunernes Landsforenings bestyrelse. Han stemte som den eneste nej til aftalen.

ET RIGT SAMFUND

Både den nuværende og tidligere regering har skabt et billede af, at det er nødvendigt at føre en stram nedskæringspolitik på det offentlige område. Men Danmark er et rigt samfund, der rigeligt har råd til at sikre bedre velfærd, mener flere kendte økonomer.

Det gælder for eksempel Jesper Jes-

persen, tidligere professor i økonomi på Roskilde Universitet, der i sidste måned holdt oplæg på et debattmøde arrangeret af Arbejderen.

– Ifølge de økonomiske vismænd vil der være en stigning i bruttonationalproduktet på 200 milliarder kroner i 2025. Tallet siger noget om, hvor meget rigere det danske samfund bliver. Og det siger noget om, hvor stort et potentiale vi har. 200 milliarder er altså rigtig mange penge, sagde Jesper Jespersen.

Han peger på, at det er en politisk beslutning, om den øgede rigdom i samfundet skal bruges på at øge privatforbruget eller sikre flere penge til velfærd. Hvis man vil sikre det sidste, skal man hæve skatterne for at kanalisere nogle af pengene over til offentligt forbrug.

– Men her står budgetloven i vejen. Og at man har en politisk vedtagelse om, at skatterne ikke må stige, konstaterede Jesper Jespersen.

BUDGETLOVEN

Budgetloven blev vedtaget i 2012 af Thorning-regeringen. Den betyder, at der fire år frem fastlægges et loft over serviceudgifterne i kommuner og regioner. Vil man bruge flere penge på et område, skal der spares på et andet område. Og overholder kommuner og regioner ikke lofterne, vanker der skrappe økonomiske sanktioner.

Det betyder, at kommuner, der har penge i kassen, ikke bare kan bruge dem, som de selv ønsker.

Budgetloven er en konsekvens af, at Danmark valgte at melde sig ind i EU's finanspagt og underlægge sig dens krav om en stram økonomisk politik. Men Danmark kunne have valgt at stå udenfor finanspagten og slippe for budgetloven, understreger Jesper Jespersen.

Også den tidligere økonomiske vismand Christen Sørensen, der stillede op for Socialdemokratiet ved folketingsvalget i sommers, mener, at Danmark har rigeligt råd til bedre velfærd. Han peger også på EU's budgetregler som en del af problemet og på nødvendigheden af at skaffe flere penge til den offentlige sektor.

Danmark har en super stærk økonomi. Vi kan sagtens finansiere en ordentlig offentlig sektor.

CHRISTEN SØRENSEN, ØKONOM

– Danmark har en super stærk økonomi. Vi har haft et overskud på betalingsbalancen på 160 milliarder kroner i mindst fem år, og vi har stort set fuld beskæftigelse. Vi kan sagtens finansiere en ordentlig offentlig sektor. For eksempel kan vi indføre en arbejdsmarkedsafgift på to procent af lønsummen. Det ville give en ekstra offentlig indtægt på omkring 20 milliarder kroner, udtalte Christen Sørensen til Arbejderen for få måneder siden.

OPGØR MED REGNEMODELLER

Økonomiprofessor ved Økonomisk Institut på Københavns Universitet Katarina Juselius efterlyser ligeledes et opgør med Finansministeriets regnemodeller.

Hun har netop udgivet bogen “Økonomien og virkeligheden – et opgør med finanskapitalismen”. Heri argumenterer hun blandt andet for, at det offentlige forbrug har en stor, positiv, dynamisk effekt på både bruttonationalproduktet, det private forbrug og de private investeringer.

“Man kan godt have et samfund, der omfordeler mere, uden at det nødvendigvis påvirker væksten negativt”, har Katarina Juselius udtalt i et interview med Politiken. Her understreger hun også, at det er på høje tid at tage magten tilbage fra de “neoklassiske regnemodeller”.

Men hverken regeringen eller de ledende politikere i kommuner og regioner er indstillede på at droppe budgetloven eller tage et opgør med den nyliberale økonomiske politik, der føres, uanset om statsministeren er fra Socialdemokratiet eller Venstre.

Til gengæld har en række københavnske fagforeninger og sociale organisationer samlet i bevægelsen Skrot Budgetloven rejst kampen for afskaffelse af budgetloven og dens snærende bånd og sikring af en reel genopretning af velfærd.

De tilsluttede organisationer understreger, at de ikke vil acceptere en kamp mellem de forskellige velfærdsområder om de alt for få penge og insisterer ligesom de nævnte økonomer på, at der er råd til en ordentlig velfærd.

Budgetaftalerne viser, at der er brug for at fortsætte den kamp, hvis der skal sikres bedre velfærd.

Læs meget mere på arbejderen.dk

ABONNÉR NU!

kun 100 kr om måneden

arbejderen.dk/abo

Fordi det ikke er lige meget, hvor du læser dine nyheder